DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)
13. juli 1995 *

I sag C-391/93,

angående en anmodning, som Bundessozialgericht (Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Umberto Perrotta

mod

Allgemeine Ortskrankenkasse München,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 25, stk. 1 og 4, samt artikel 69, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6),

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne D.A.O. Edward (refererende dommer) og L. Sevón,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen ved advokat J. Stahlberg, München

— den tyske regering ved Ministerialrat E. Röder, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget

— den italienske regering ved professor U. Leanza, chef for Udenrigsministeriets servizio del contenzioso diplomatico, bistået af avvocato dello Stato D. Del Gaizo

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent D. Gouloussis og H. Kreppel, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 30. marts 1995 er afgivet mundtlige indlæg af sagsøgeren i hovedsagen ved advokat J. Stahlberg og af Kommissionen ved D. Gouloussis og juridisk konsulent J. Sack,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. maj 1995,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 15. juli 1993, indgået til Domstolen den 23. august 1993, har Bundessozialgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt en række præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 25, stk. 1 og 4, samt artikel 69, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6, herefter benævnt »forordning nr. 1408/71«).

2 Disse spørgsmål er blevet rejst i forbindelse med en retssag mellem Umberto Perrotta og Allgemeine Ortskrankenkasse München (den almindelige sygekasse) vedrørende en ansøgning om tildeling af kontantydelser ved sygdom.

3 Følgende bestemmes i artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71: »En helt arbejdsløs arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der opfylder de i en medlemsstats lovgivning foreskrevne betingelser for ret til ydelser, og som rej-

ser til en eller flere andre medlemsstater for at søge beskæftigelse dér, bevarer sin ret til disse ydelser« under følgende betingelser: For det første skal arbejdstageren tilmelde sig som arbejdssøgende og stille sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente stat i principielt mindst fire uger, efter at han er blevet arbejdsløs [litra a)]; for det andet skal han tilmelde sig arbejdsformidlingen i hver af de medlemsstater, han rejser til, og underkaste sig den dér bestående kontrol [litra b)]. Når disse betingelser er opfyldt, bevarer han retten til ydelser i et tidsrum af højst tre måneder, regnet fra det tidspunkt, da han er ophørt med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den stat, han har forladt, dog således at det samlede tidsrum, for hvilket der tilkendes ydelser, ikke kan overstige det tidsrum, for hvilket han har ret til ydelser i medfør af den nævnte stats lovgivning [litra c)].

4 Det bestemmes i artikel 69, stk. 2, at såfremt arbejdstageren vender tilbage til den kompetente stat inden udløbet af den ovennævnte periode, er han fortsat berettiget til ydelser efter denne stats lovgivning; såfremt han ikke vender tilbage til den kompetente stat inden udløbet af nævnte periode, mister han enhver ret, bortset fra undtagelsestilfælde, hvor det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution kan forlænge denne frist.

5 Hvad dernæst angår tildeling af ydelser ved sygdom, foreskriver artikel 25, stk. 1, i samme forordning følgende:

»En arbejdsløs arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der er omfattet af bestemmelserne i artikel 69, stk. 1, ... og som opfylder betingelserne i den kompetente stats lovgivning for ret til natural- og kontantydelser, ... har i det i artikel 69, stk. 1, litra c), fastsatte tidsrum ret til:

a) naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af institutionen i den medlemsstat, hvor han søger arbejde, efter en for

den sidstnævnte institution gældende lovgivning, som om han var forsikret dér

b) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution efter den for denne institution gældende lovgivning ...«

6 Artikel 25, stk. 4, indeholder følgende bestemmelse:

»Det i stk. 1 omhandlede tidsrum kan i tilfælde af force majeure forlænges af den kompetente institution inden for de grænser, der er fastsat i den for denne institution gældende lovgivning. Denne bestemmelse berører ikke bestemmelser i en medlemsstats lovgivning, hvorefter ydelser i anledning af sygdom kan udbetales for et længere tidsrum.«

7 Endelig fastsætter artikel 26, stk. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved den nævnte forordning nr. 2001/83, herved nærmere:

»I de i forordningens artikel 25, stk. 4, nævnte tilfælde skal sygeforsikringsinstitutionen på det sted, hvortil den arbejdsløse er rejst, meddele den kompetente sygeforsikringsinstitution samt den kompetente institution for arbejdsløshedsforsikring, at institutionen anser betingelserne for fortsat udredelse af kontant- og naturalydelser for opfyldt med angivelse af begrundelsen herfor; meddelelsen til den kompetente sygeforsikringsinstitution skal ledsages af en

udførlig erklæring fra den læge, der har foretaget kontrolundersøgelsen, om den syges tilstand med angivelse af, hvor længe betingelserne for anvendelse af artikel 25, stk. 4, skønnes at være til stede. Afgørelsen af, hvorvidt der fortsat kan udredes ydelser til den arbejdsløse i anledning af hans sygdom, træffes af den kompetente sygeforsikringsinstitution.«

8 Efter at have arbejdet i Tyskland som byggearbejder tilmeldte Perrotta, der er italiensk statsborger, sig den 8. januar 1985 Arbeitsamt München (herefter benævnt »Arbeitsamt«) som arbejdssøgende og modtog ydelser ved arbejdsløshed i henhold til den tyske lovgivning.

9 Senere fik han i medfør af artikel 69 i forordning nr. 1408/71 tilladelse af Arbeitsamt til at rejse til Italien for at søge arbejde dér for en periode på tre måneder, der sluttede den 19. marts 1985. Under sit ophold i Italien modtog han fortsat ydelser ved arbejdsløshed fra den tyske sikringsordning via opholdsstedets institution.

10 Den 15. marts 1985 blev Perrotta syg, og han var indlagt på hospital i Italien fra den 25. april til den 9. maj 1985. Den 19. marts 1985, dvs. den sidste dag i den periode på tre måneder, hvorunder han havde fået tilladelse til at opholde sig i Italien, indgav han gennem den italienske sygesikringsinstitution en ansøgning på blanket E 115, der var vedlagt en lægeerklæring, om kontantydelser ved sygdom, som blev modtaget af den tyske sygekasse den 28. marts 1985. Den tyske sygekasse tildelte ydelser ved sygdom for de fem resterende dage af perioden på tre måneder, dvs. fra den 15. marts til den 19. marts 1985. I øvrigt afslog den ved afgørelse af 29. april 1985 ansøgningen med den begrundelse, at den i artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 omhandlede periode var udløbet den 19. marts 1985. Det er mellem parterne uomtvistet, at Perrotta's sygdom fortsatte indtil den 19. juni 1985, og at han efter denne dato vendte tilbage til Tyskland.

11 I en klage, som Perrotta indbragte den 2. august 1985, gjorde han gældende, at han efter den 15. marts 1985 havde været ude af stand til at arbejde og at rejse, han anmodede sygekassen om af denne grund at forlænge perioden på tre måneder under anvendelse af sin skønsmæssige beføjelse, samt tildele ham ydelser ved sygdom for hele det tidsrum, hvor han havde været uarbejdsdygtig.

12 Før den traf afgørelse, henvendte sygekassen sig til Arbeitsamt, for at dette kunne tage stilling til spørgsmålet om en eventuel forlængelse af fristen i henhold til artikel 69, stk. 2, i forordning nr. 1408/71. Arbeitsamt afslog imidlertid at træffe en sådan afgørelse, da man fandt, at der i sagen forelå en ansøgning i henhold til samme forordnings artikel 25, stk. 4, om en forlængelse af det tidsrum, hvorunder der udbetales ydelser ved sygdom, som måtte henhøre under sygekassens kompetence. Ved afgørelse af 29. april 1986 afviste denne klagen med den begrundelse, at retten til kontantydelser ved sygdom ophørte ved udløbet af den periode, hvorunder der var givet tilladelse til ophold i en anden medlemsstat end den kompetente stat, og at en eventuel forlængelse af fristen kun kunne være berettiget, såfremt der forelå et »tilfælde af force majeure« i artikel 25, stk. 4's forstand i forordning nr. 1408/71; klagerens sygdom kunne ikke sidestilles hermed.

13 Perrotta anlagde sag ved Sozialgericht til prøvelse af sygekassens afgørelse. Han fik ikke medhold i sagen og ankede herefter til Landessozialgericht, som stadfæstede afgørelsen med den begrundelse, at en sygdom eller en uarbejdsdygtighed som følge af en sygdom ikke i sig selv udgør et tilfælde af force majeure, og at den sygdom, Perrotta led af — som ifølge den af retten konsulterede lægesagkyndige var en rheumatisk arthritis i håndrodsleddene, ledsaget af degenerative hvirvelsøjleændringer — ikke var så alvorlig, at den kunne have hindret ham i at vende tilbage til München i rette tid ved hjælp af de almindelige transportmidler inden udløbet af fristen på tre måneder.

14 Perrotta anfægtede denne afgørelse ved Bundessozialgericht, som har forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) a) Skal den kompetente sygeforsikringsinstitution samtidig behandle en ansøgning om kontantydelser på grund af uarbejdsdygtighed — som er blevet indgivet den sidste dag i det i artikel 25, stk. 1, jf. artikel 69, stk. 1, litra c), i forordning (EØF) nr. 1408/71 fastsatte tidsrum til sygeforsikringsinstitutionen på det sted, hvortil den arbejdsløse er rejst — som en rettidigt indgivet ansøgning om forlængelse af tidsrummet i henhold til artikel 25, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71, også når der først udtrykkeligt ansøges om forlængelse efter, at der er givet afslag på kontantydelserne?

b) Kan det nævnte tidsrum i benægtende fald forlænges på grundlag af en ansøgning, der er indgivet efter fristens udløb?

2) Forudsætter den skønsmæssige afgørelse, som den kompetente institution skal træffe i henhold til artikel 25, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71, at den arbejdsløse arbejdstager på grund af force majeure var forhindret i inden for tremånedersfristen i artikel 25, stk. 1, jf. artikel 69, stk. 1, litra c), i forordning (EØF) nr. 1408/71 at vende tilbage til den med hensyn til sygeforsikringsydelserne kompetente stat, eller skal der i forbindelse med den skønsmæssige afgørelse også træffes afgørelse om, hvorvidt der foreligger force majeure?

3) Skal det lægges til grund, at der foreligger force majeure som omhandlet i artikel 25, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71, når den uarbejdsdygtige

arbejdsløse arbejdstager på grund af sygdom ikke er vendt tilbage til den kompetente stat inden udløbet af tremånedersfristen, skønt han var i stand til at rejse?«

15 Der skal indledningsvis tages stilling til den af Perrotta fremførte opfattelse, hvorefter artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 alene udelukker sygesikringsdækningen, når sygdommen indtræder efter udløbet af perioden på tre måneder, der omhandles i artikel 69, stk. 1, litra c). Derimod opretholdes dækningen — for den kompetente stats regning — for sygdomme, som er indtrådt før udløbet af denne periode, men som vedvarer ud over den, uanset om den anvendelige lovgivning indeholder et krav om bopæl på det nationale territorium som betingelse for tildeling af ydelserne.

16 Perrotta finder herefter, at for så vidt som den forelæggende rets spørgsmål bygger på en forudsætning om, at artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke i nærværende sag tillægger ham ret til fortsat at oppebære ydelserne efter udløbet af perioden på tre måneder, hviler de på en urigtig fortolkning af denne bestemmelse og er følgelig uden betydning for afgørelsen af sagen.

17 Denne fortolkning af artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 kan ikke tiltrædes. Det er i så henseende tilstrækkeligt at fastslå, at nævnte bestemmelse vedrører tildeling af ydelser ved sygdom til en arbejdsløs arbejdstager, der har fået tilladelse til at rejse til en anden medlemsstat for at søge arbejde dér »i det i artikel 69, stk. 1, litra c), fastsatte tidsrum«. Netop fordi Perrotta har ansøgt om ud over denne periode at bevare retten til ydelser ved sygdom på den stats

territorium, som han er rejst til, finder artikel 25, stk. 4, som er genstand for de præjudicielle spørgsmål, anvendelse i sagen.

Det første spørgsmål

18 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den kompetente institution skal tage stilling til en ansøgning om forlængelse af det tidsrum, hvor den skal betale ydelser ved sygdom, selv om en sådan ansøgning ikke er indgivet udtrykkeligt af den arbejdsløse, men kan udledes af en ansøgning om tildeling af kontantydelser ved sygdom, som kort før udløbet af det i forordningens artikel 25, stk. 1, nævnte tidsrum er indgivet til sygeforsikringsinstitutionen på det sted, hvortil den arbejdsløse er rejst. I benægtende fald rejser den forelæggende ret det spørgsmål, om den kompetente institution lovligt kan tage stilling til en udtrykkelig ansøgning om forlængelse, der er indgivet efter udløbet af nævnte tidsrum.

19 Det skal i så henseende bemærkes, at hverken artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 eller artikel 26, stk. 6, i forordning nr. 574/72 kræver, at der indgives en formel ansøgning af den arbejdsløse med henblik på forlængelse af det tidsrum, hvorunder der tildeles ydelser ved sygdom. Hertil kommer, at blandt de sygdomstilfælde, der vil kunne begrunde en forlængelse af tidsrummet, kan nogle være af en sådan art, at de forhindrer, at der indgives en formel ansøgning.

20 I et tilfælde som det, der foreligger i nærværende sag, kan den kompetente institution med rimelighed lægge til grund, at en arbejdsløs, som kort før udløbet af det tidsrum på tre måneder, for hvilket han har fået tilladelse til at rejse

til en anden medlemsstat, gennem denne stats sygesikring indgiver en ansøgning om at få tildelt kontantydelser ved sygdom, ønsker fortsat at kunne oppebære de nævnte ydelser under hele sygdommens varighed og følgelig at opnå en forlængelse af den udbetalingsperiode, der omhandles i forordningens artikel 25, stk. 1.

21 Den første del af det første spørgsmål skal herefter besvares med, at artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den kompetente institution skal tage stilling til en ansøgning om forlængelse af det tidsrum, hvor den skal betale ydelser ved sygdom, selv om en sådan ansøgning ikke er indgivet udtrykkeligt af den arbejdsløse, men kan udledes af en ansøgning om tildeling af kontantydelser ved sygdom, som kort før udløbet af det i forordningens artikel 25, stk. 1, nævnte tidsrum er indgivet til sygeforsikringsinstitutionen på det sted, hvortil den arbejdsløse er rejst.

22 I betragtning af dette svar er det unødvendigt at besvare den anden del af det første spørgsmål.

Det andet og det tredje spørgsmål

23 Med det andet spørgsmål ønsker den nationale ret oplyst, om den kompetente institution i medfør af artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 har et skøn med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et tilfælde af force majeure. Med det tredje spørgsmål ønsker retten i det væsentlige fastslået, hvorvidt der kan antages at foreligge et tilfælde af force majeure i den samme bestemmelses forstand, såfremt den arbejdsløse, selv om han er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, er i stand til at rejse.

24 Disse spørgsmål skal behandles sammen.

25 Efter fast retspraksis har begrebet force majeure ikke et ensartet indhold inden for de forskellige områder af fællesskabsretten, hvor det anvendes. Begrebet skal således fastlægges i den juridiske sammenhæng, hvor det får betydning (jf. dom af 13.10.1993, sag C-124/92, An Bord Bainne Co-operative Ltd og Compagnie Inter-Agra, Sml. I, s. 5061, præmis 10).

26 I den foreliggende sag anvendes begrebet force majeure i forordningens artikel 25, stk. 4, med henblik på at afgrænse de tilfælde, hvor der fortsat kan tildeles ydelser ved sygdom til en arbejdsløs, der er rejst til en anden medlemsstat end den kompetente stat, efter udløbet af det i artikel 25, stk. 1, nævnte tidsrum.

27 Det hensyn, der må tages til den arbejdsløses helbredstilstand, indebærer, at begrebet force majeure i artikel 25, stk. 4, ikke må begrænses til kun at omfatte det tilfælde, hvor det er absolut umuligt at rejse tilbage til den kompetente stat. Dette begreb bør forstås videre, således at det omfatter helt usædvanlige og uforudseelige omstændigheder, som den arbejdsløse ikke har nogen indflydelse på, og hvis virkninger trods al udvist agtpågivenhed kun kunne være undgået ved helt uforholdsmæssige opofrelser.

28 Undersøgelsen af, om der foreligger et tilfælde af force majeure i artikel 25, stk. 4's forstand, indebærer således, at den kompetente institution foretager en bedømmelse af omstændighederne i det enkelte tilfælde, især med henblik på

at fastslå, om rejsen tilbage til den kompetente stat kan forårsage en forværring af den arbejdsløses helbredstilstand, forringe hans udsigter til helbredelse eller pålægge ham en belastning, som det ikke er rimeligt at lade ham bære.

29 Den omstændighed i sig selv, at en person er i stand til at rejse, kan derfor ikke uden videre afskære vedkommende fra at opnå en forlængelse i medfør af artikel 25, stk. 4.

30 Perrotta har anført, at en arbejdsløs arbejdstager, der er ude af stand til at arbejde på grund af sygdom, opfylder force majeure-betingelsen i artikel 25, stk. 4's forstand, uden at det har betydning, om han er i stand til at rejse, forudsat at sygdommens indtræden eller varighed ikke skyldes en grov uagtsomhed fra hans side.

31 Denne opfattelse kan ikke tiltrædes. Når der i medfør af artikel 25, stk. 1, tildeles kontantydelser ved sygdom til en arbejdstager, som rejser til en anden medlemsstat for at søge beskæftigelse dér, kræver dette nemlig pr. definition, at der foreligger en uarbejdsdygtighed på grund af sygdom hos modtageren. Ved i tilfælde af force majeure at give hjemmel for at fritage for forpligtelsen til at rejse tilbage til den kompetente stats territorium før udløbet af det tidsrum, der nævnes i denne bestemmelse, som betingelse for, at den pågældende fortsat kan oppebære ydelser ved sygdom for denne stats regning, har fællesskabslovgiver nødvendigvis villet give begrebet force majeure en anden betydning end blot sygdom eller uarbejdsdygtighed på grund af sygdom. Betingelsen om force majeure ville ellers være overflødig i forhold til den risiko, som, når den indtræder, er bestemmende for, at der ydes natural- eller kontantydelser ved sygdom.

32 Det følger af det anførte, at det andet og det tredje spørgsmål skal besvares med, at den kompetente institution for at fastslå, om der foreligger et tilfælde af force majeure i artikel 25, stk. 4's forstand i forordning nr. 1408/71, skal foretage en bedømmelse af omstændighederne i det enkelte tilfælde med henblik på at afgøre, om det med rimelighed kan kræves af den arbejdsløse, at han rejser tilbage til den kompetente stat, ikke alene under hensyn til de risici for en forværring af hans helbredstilstand og en forringelse af hans udsigter til

helbredelse, som rejsen tilbage kan indebære, men også til, hvor svær en belastning han derved tvinges til at bære, hvorved bemærkes, på den ene side, at begrebet force majeure ikke kan begrænses til den situation, at det er absolut umuligt at rejse tilbage til den kompetente stat, og, på den anden side, at den omstændighed, at den pågældende fysisk er i stand til at rejse, ikke i sig selv kan være til hinder for at fastslå, at der foreligger et sådant tilfælde af force majeure.

Sagens omkostninger

33 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den italienske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundessozialgericht ved kendelse af 15. juli 1993, for ret:

1) Artikel 25, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selv-

stændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, skal fortolkes således, at den kompetente institution skal tage stilling til en ansøgning om forlængelse af det tidsrum, hvor den skal betale ydelser ved sygdom, selv om en sådan ansøgning ikke er indgivet udtrykkeligt af den arbejdsløse, men kan udledes af en ansøgning om tildeling af kontantydelser ved sygdom, som kort før udløbet af det i forordningens artikel 25, stk. 1, nævnte tidsrum er indgivet til sygeforsikringsinstitutionen på det sted, hvortil den arbejdsløse er rejst.

2) For at fastslå, om der foreligger et tilfælde af force majeure i artikel 25, stk. 4's forstand i forordning (EØF) nr. 1408/71, skal den kompetente institution foretage en bedømmelse af omstændighederne i det enkelte tilfælde med henblik på at afgøre, om det med rimelighed kan kræves af den arbejdsløse, at han rejser tilbage til den kompetente stat, ikke alene under hensyn til de risici for en forværring af hans helbredstilstand og en forringelse af hans udsigter til helbredelse, som rejsen tilbage kan indebære, men også til, hvor svær en belastning han derved tvinges til at bære, hvorved bemærkes, på den ene side, at begrebet force majeure ikke kan begrænses til den situation, at det er absolut umuligt at rejse tilbage til den kompetente stat, og, på den anden side, at den omstændighed, at den pågældende fysisk er i stand til at rejse, ikke i sig selv kan være til hinder for at fastslå, at der foreligger et sådant tilfælde af force majeure.

Jann Edward Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juli 1995.

R. Grass P. Jann

Justitssekretær Formand for Første Afdeling